

være Kreditorerne og ej heller Kapitalen; herindunder kommer ogsaa den Kapital, som det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Nina Bang) nævnte som værende besiddelsesløse Arbejderes sammenspændte Midler. Intet Kommandit- eller Aktieselskab saavel som kooperativt Foretagende kan drives, uden at der inden i det eller bagved det er Kapital. Der er Risiko ved saa godt som al Handel og Omsætning, og vil Folk tilstræbe et bedre Udbytte af deres Penge ved at anbringe disse i Handel og Omsætning gennem et Aktieselskab, end de kan faa ved at sætte dem i en Sparekasse eller ved Anbringelse i gode Obligationer, maa det ikke glemmes, at hvor der handles, der spildes, og Penge kan tabes, hvorledes Loven end gives, hvad enten Pengene sættes i Aktie-, Andels- eller kooperative Foretagender.

Forinden Loven om Aktieselskaber blev givet i 1917, havde der i de foregaaende Aar foreligget forskellige Forslag, som var langt mere indgaaende end det, der blev til Lov. Jeg erindrer saaledes om, at da vi fik Lovforslaget forelagt, talte det ikke lidt over 100 Paragraffer, medens det dels gennem Udvalgsbehandlingen, dels ved den endelige Affattelse i 1917 lykkedes at begrænse det til ca. 60. Nu er en Lovs Godhed jo ikke bestemt ved Antallet af Paragraffer, men for Anvendelsen i det praktiske Liv og for Overskueligheden er det af Betydning, at Loven er saa koncis og kortfattet som muligt. Det er derfor ogsaa med Tilfredshed, jeg ser, at det foreliggende Lovforslag kun er forholdsviis ganske lidt større end den gældende Lov. Det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Nina Bang) mente, at det var et politisk Mesterstykke af den daværende Handelsminister i 1917 at faa Aktieloven gennemført. Jeg kom trods den politiske Modsætning i alle saggelige Forhandlinger overordentlig godt ud af det med den daværende Handelsminister, og jeg vil derfor aldeles ikke plukke noget væk eller skære noget ned af, hvad han da opnaaede, men jeg vil dog sige, at jeg tror, at Pæren var moden. Aktieselskabslovsforslaget havde ligget i saa mange Aar paa Rigsdagens Bord, det var gennemdrøftet paa Kryds og tværs, og derfor var det vist ogsaa, at Enigheden blev opnaaet efter de mange Aars Arbejde. Og jeg maa sige, at vel har der været Kritik overfor Aktieloven af 1917, men det er jo noget, der vil være ved de fleste nye Love. Efter mit Skøn er Loven af 1917 ikke nogen daarlig Lov, og blot den

efterleves, kan det danske Samfund føle sig betrygget, selv om det ikke lykkes at faa det nu forelagte Lovforslag gennemført i denne Rigsdagssamling, som jo, efter hvad der er sagt, maa antages at blive sluttet tidligt i det kommende Foraar.

Aktieselskabsformen bør ikke alene bevares, men, om gørligt, udvikles og hjælpes frem. Derfor maa den ikke hemmes ved u hensigtsmæssige Forordninger. Det var ogsaa den Betragtning, der blev gjort gældende ved tidligere Forhandlinger, hvorfor den endelige Lov blev saa meget enklere end det oprindelige Lovforslag. Under Aktieselskabsformen er fremvokset en saare demokratisk Indretning, hvor selv den lille Kapital ejer kan blive Deltager i et stort Foretagende og eventuelt Partner i et større Udbytte, end det ellers vilde være muligt for ham at opnaa. Midt i forrige Aarhundrede var der ikke mere end 14 Aktieselskaber her i Landet, nu er der over 5 000, og jeg siger: godt det samme. Havde Udviklingen ikke fundet frem ad Aktieselskabsvejen, havde en Række Foretagender nu neppe baaret dansk Virksomhed viden om. Den Tid, da Enkeltmand havde saa megen Kapital, at han alene kunde føre Stordrift igennem, er for længst forbi herhjemme. Nu gælder det om at faa de mange Midler samlet sammen, saa der kan løftes i Fællesskab; men saa bør der ogsaa fra det offentlige Side gives betryggende, men ikke trykkende Kontrolbestemmelser, og til at medvirke dertil erklærer det konservative Folkeparti sig herved rede. De senere Aars Foreteelser indenfor Aktieselskaberne maa ikke forlede til at binde det frie Næringsliv mere end lige nødvendigt. Og om end jeg har forskellige kritiske Bemærkninger at gøre med Hensyn til Enkeltheder i det foreliggende Lovforslag, vil jeg dog straks sige, at det i det store og hele efter mit Skøn ikke stiller større Krav, end at det kan betegnes som et vel affattet Forhandlingsgrundlag. Aktieselskaber betragtes som Regel som offentlige Foretagender, men det er de slet ikke for langt det største Antals Vedkommende. Det er kun et Mindretal af dem, vi hører noget offentligt om, et langt større Antal drives ganske privat. Af de over 5 000 Aktieselskaber, der fandtes forrige Nytaar, er det kun for en mindre Dels Vedkommende, at vi hører om Udbytte, det er kun en Brøkdel, nogle og halvfjerds, der optages paa Børsens ordinære Kursliste, og ikke en Gang 50, der findes paa den ekstraordinære. En Del Aktieselskaber er saakaldte Familieaktie-